

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

ВИПУСК 102

29 лютого 2024 р.

м. Переяслав

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ

Рада молодих учених університету

Матеріали
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

29 лютого 2024 року

Вип. 102

Збірник наукових праць

Переяслав – 2024

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2024. Вип. 102. 243 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В. П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Воловик Л. М. – кандидат географічних наук, доцент

Гузун А. В. – кандидат біологічних наук, доцент

Євтушенко Н. М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С. М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Носаченко В. М. – кандидат педагогічних наук, доцент

Руденко О. В. – кандидат психологічних наук, доцент

Садиков А. А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент (Казахстан)

Скляренко О. Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Халматова Ш. С. – кандидат медичних наук, доцент (Узбекистан)

Юхименко Н. Ф. – кандидат філософських наук, доцент

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій

©Університет Григорія Сковороди
в Переяславі

©Рада молодих учених університету

УДК 378.016:616.1/.6-07"364"

*Іветта Лихасенко, Ланна Лукашенко
(Запоріжжя, Україна)*

ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОПЕДЕВТИКА ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті викладені особливості та способи проведення практичних занять з пропедевтики внутрішньої медицини у студентів 3-го курсу медичних факультетів. Відзначено переваги використання історій хвороби віртуальних пацієнтів як частини пацієнт-орієнтованої освіти.

Ключові слова: *пропедевтика внутрішньої медицини, студенти, дистанційне навчання, воєнний стан.*

The article describes the features and methods of conducting practical classes in propedeutics of internal medicine for 3rd year medical students. The advantages of using virtual patients' medical histories as part of patient-centered education are noted.

Key words: *propedeutics of internal medicine, students, e-learning, martial law.*

Вступ. Навчання у вищих медичних закладах завжди ставило головною метою підготовку фахівців, які ведуть постійну боротьбу за здоров'я людей. З початком війни і введенням воєнного стану, було запроваджено якісно новий формат навчального процесу в Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті (ЗДМФУ). Колектив кафедри пропедевтики внутрішньої медицини, променевої діагностики та променевої терапії має досвід використання інноваційних технологій в навчальному процесі, що дозволило швидко переорієнтувати навчання в найскладніших умовах, однак з дотриманням стандартів вищої медичної освіти.

Під час війни в Україні формат навчання майбутніх лікарів набув дистанційної освіти. Така форма є альтернативним, але ефективним засобом реалізації навчання в умовах повномасштабного вторгнення країни-агресора. Однак вона не може належним чином гарантувати якість медичної освіти, тому що найбільш суттєвим недоліком такого навчання є те, що студенти не можуть набути базових компетенцій лікаря – практичних навичок [1, с. 183].

Технологія дистанційної освіти – це сукупність методів, форм і засобів взаємодії з індивідами в процесі самокерованого навчання і подальшого управління ними [2, с. 4].

На клінічній кафедрі основною проблемою адаптації методології освітнього процесу навчання студентів є наближення практики до традиційної пацієнт-орієнтованої освіти, тобто наблизити практику до освіти, орієнтованої на пацієнта і це одне з найважливіших питань дистанційної освіти.

Мета роботи: розкрити на прикладі кафедри пропедевтики внутрішньої медицини, променевої діагностики та променевої терапії Запорізького державного медико-фармацевтичного університету впровадження дистанційного навчання, відзначивши його особливості та способи проведення.

Основна частина. Весь процес дистанційного навчання в Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті базується на MS Teams.

При вивченні пропедевтики внутрішньої медицини студенту важливо набути практичних навичок з методів діагностики основних симптомів і синдромів та найбільш розповсюджених захворювань терапевтичного профілю. Тому завжди буде проблемою контролювання засвоєння набутих знань та навичок студентами в умовах дистанційного навчання. Викладання пропедевтики внутрішньої медицини, яка є клінічною дисципліною, проводиться студентам 3 курсу медичних факультетів під час воєнного стану дистанційно.

Дистанційне навчання проходить самостійно, відповідно до змісту навчальної робочої програми. Студенти дивляться лекції, розв'язують ситуаційні задачі та вирішують тестові завдання. Написання історії хвороби є одним з видів контролю засвоєння знань. Водночас студенти третього курсу, які навчаються дистанційно, не мають можливості спілкуватися з пацієнтами.

Для наближення навчання до реальної клінічної ситуації на кафедрі було застосовано використання історій хвороби віртуальних пацієнтів під час викладання другої частини дисципліни. Кожна історія хвороби включає біографічні дані, скарги, опитування по системам, анамнез хвороби та життя пацієнта, дані об'єктивного обстеження, основні результати лабораторних та інструментальних досліджень у вигляді реальних аналізів та фотографій. Також історія хвороби містить обґрунтування попереднього та заключного діагнозів.

Після короткого опитування на початку заняття, студенти отримують одну чи дві історії хвороби віртуального пацієнта з питаннями до кожної з них. Студентам надається час для вивчення клінічного кейса і потім практичне заняття продовжується з обговоренням відповідей на питання та обґрунтуванням провідних синдромів та діагнозів. На нашу думку, така методика проведення практичного заняття є важливою, оскільки демонструє оволодіння студентами основними навичками та компетенціями, пов'язаними з темою.

На останньому занятті викладач оцінює знання та навички студентів у формі співбесіди, під час якої студент розкриває набуті знання та демонструє сформоване клінічне логічне мислення. Іншими методами контролю засвоєння знань на третьому курсі є поточний контроль та диференційний залік. Тестові завдання в рамках диференційованого оцінювання включають питання, які відповідають навчальній програмі.

Під час дистанційного навчання студенти спілкуються зі своїми викладачами в чаті. Досвідчені педагоги можуть легко визначити рівень початкових та базових знань з певної теми та заохочують студентів думати над темою, яку вони вивчають, через відкритий діалог. Також для кожного заняття розроблені ситуаційні задачі, які максимально наближені до стандартних клінічних ситуацій.

Другий розділ пропедевтики внутрішньої медицини включає самостійне написання студентами історії хвороби, яке при офлайн навчанні проходило безпосередньо біля ліжка пацієнта та є одним з видів контролю засвоєння знань. При дистанційному навчанні кожен студент отримує клінічний кейс, де викладені паспортні дані, скарги та анамнестичні дані пацієнта, результати лабораторних та інструментальних методів дослідження. Студентам треба визначити провідний синдром на основі отриманих даних та описати дані об'єктивного обстеження (огляд, пальпацію, перкусію і аускультацию легень та серця) на вже запропонованому шаблоні. Наступним етапом роботи студента є самостійне формування попереднього діагнозу, оцінка наданих результатів додаткових методів дослідження та написання заключного клінічного діагнозу. По закінченню роботи студент надсилає її своєму викладачу у відповідь на отримане завдання MS Teams. Викладач перевіряє історію хвороби кожного студента, виставляє оцінку та пише свої коментарі та зауваження.

Висновки. При дистанційному навчанні в період воєнного стану на клінічних кафедрах ЗДМФУ удосконалюються форми та методи управління набутими знаннями та навичками. Використання історій хвороби віртуальних пацієнтів під час практичних занять та контролю засвоєння знань з пропедевтики внутрішньої медицини сприяє розвитку навичок клінічного менеджменту.

Це дає можливість безпосередньо пов'язати отриманий після занять досвід з професійними обов'язками лікаря і сприяє формуванню передових якостей фахівця.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Дронов О. І. та ін. Досвід викладання дисципліни «загальна хірургія» за дистанційною формою навчання в умовах карантину. *Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення*: матеріали XVIII Всеукр. наук.-

практ. конференції в онлайн-режимі за допомогою системи Microsoft Teams, м. Тернопіль, 20–21 травня 2021 р. Тернопіль : ТНМУ, 2021. С. 183.

2. Колесник Ю.М., Авраменко М.О., Моргунцова С.А., Рижов О.А. Кроки трансформації освітнього процесу до дистанційної форми навчання у ЗДМУ. *Актуальні питання дистанційної освіти та телемедицини 2020*: матеріали Всеукр. наук.-метод. відеоконф. з міжнар. участю (19–20 листопада 2020 р., Запоріжжя). Запоріжжя, 2020. С. 3-5.

УДК 377.8.011.33:373.2/.3

Валентина Лук'яненко
(Біла Церква, Україна)

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ (З ДОСВІДУ РОБОТИ)

У статті розглядається актуальна теоретична й практична проблема підготовки висококваліфікованих майбутніх спеціалістів – випускників вищих навчальних закладів. Пошук засобів, які забезпечать ефективність цього процесу є одним із аспектів її вирішення. Автором досліджено значення проблеми професійного саморозвитку у підготовці конкурентоспроможних фахівців для вітчизняного й світового ринків праці та проаналізовано досвід роботи викладачів КЗ КОР Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж з формування готовності майбутніх фахівців освіти до саморегуляції педагогічної діяльності, розвитку їх академічної мобільності в контексті інтеграції закладу в міжнародний освітній простір.

Ключові слова: *освітній простір, академічна мобільність, конкурентоспроможний фахівець, професійна майстерність, саморегуляція, самоосвіта, самовдосконалення.*

The article examines the actual theoretical and practical problem of training highly qualified specialists – graduates of higher educational institutions. The search for means that will ensure the effectiveness of this process is one of the aspects of its solution. The author investigated the importance of the problem of professional self-development in the training of competitive specialists for the domestic and global labor markets and analyzed the work experience of teachers of the KOR Biloserkiv Humanitarian and Pedagogical College on the formation of the readiness of future education specialists for self-regulation of pedagogical activity, development of their academic mobility in the context of the institution's integration into the international educational space.

Key words: *educational space, academic mobility, competitive specialist, professional skill, self-regulation, self-education, self-improvement.*

Одним із найважливіших стратегічних завдань на сучасному етапі модернізації системи вищої освіти України є забезпечення конкурентоспроможності підготовки фахівців згідно рівня міжнародних стандартів.

Значну увагу в дошкільній педагогіці приділено питанням формування особистості педагога, розвитку його професійних компетентностей, умінь і здібностей. Вчені зазначають, що вихователь повинен бути фізично розвиненим, загартованим, повинен вміти керувати своїм організмом, підкоряти свої бажання волі, але разом з тим він має бути доброзичливим, вміти розташувати до себе оточуючих, бути життєрадісним, мати веселий характер, уникати монотонності в спілкуванні з дітьми, вміти критично осмислювати свої дії, об'єктивно ставитися до результатів власної роботи, виявляти творчу ініціативу у виховній роботі з дітьми. Науковці зазначають, що обов'язок кожного педагога – постійно рости, працювати над собою, вдосконалювати професійну майстерність, витримку, наполегливість і терпіння.

<i>Ігор Костюшко</i>	
ОСНОВНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КОМАНДОТВОРНИХ НАВИЧОК У КУРСАНТІВ-ДЕСАНТНИКІВ	59
<i>Іветта Лихасенко, Ланна Лукашенко</i>	
ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОПЕДЕВТИКА ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	61
<i>Валентина Лук'яненко</i>	
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ (З ДОСВІДУ РОБОТИ)	63
<i>Карина Мисько, Любов Башманівська</i>	
РОЛЬ ФАКУЛЬТАТИВНИХ ЗАНЯТЬ У ФОРМУВАННІ ЧИТАЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ	66
<i>Оксана Мороченець</i>	
ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	69
<i>Ніна Садова</i>	
ДИСТАНЦІЙНЕ ТА ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	72
<i>Тетяна Семенчук, Лариса Тодорчук</i>	
ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЛІТЕРАТУРИ В 5-6 КЛАСАХ НУШ	75
<i>Гүлнұр Смағұлова</i>	
ТАНЫМДЫҚ БЕЛСЕНДІЛІКТІ КҮШЕЙТУГЕ АРНАЛҒАН ТАПСЫРМАЛАР – САБАҚТЫ ТИІМДІ ӨТКІЗУДІҢ ЖОЛЫ РЕТІНДЕ	87
<i>Валерія Тарасюк, Тетяна Стегній</i>	
ВИКОРИСТАННЯ NEARPOD В ОСВІТІ: ПОКРАЩЕННЯ ЗАЛУЧЕНОСТІ ТА ІНТЕРАКТИВНОСТІ УРОКІВ	90
<i>Валентина Черницька, Валентина Підгурська</i>	
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ	93
ПСИХОЛОГІЯ / ПСИХОЛОГИЯ	
<i>Ірина Козубенко</i>	
СТРЕСОВІ ФАКТОРИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО	97
<i>Ольга Столяренко</i>	
ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ВИНИКНЕННЯ ДЕПРЕСІЇ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ	99
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ / ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ	
<i>Кирило Алексеєнко, Світлана Антоненко</i>	
РОЗРОБКА ДОДАТКУ «HEALTHEATS» РОЗУМНОГО ЩОДЕННИКА ДЛЯ ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ ТА АКТИВНОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ	103
<i>Олена Калаш, Нікіта Рибалко</i>	
СТВОРЕННЯ ІНТЕРНЕТ-МАГАЗИНУ МОВОЮ ПРОГРАМУВАННЯ JAVASCRIPT	107
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ / ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКИЕ НАУКИ	
<i>Мейрамкул Абдрахманова, Тогжан Жақсылық, Асылнұр Қалел</i>	
STEM ТЕХНОЛОГИЯ МАТЕМАТИКА САБАҚТАРЫНДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ	112
<i>Мейрамкул Абдрахманова, Аружан Жұмағали, Айдана Орынбаева</i>	
МАТЕМАТИКА САБАҚТАРЫНДАҒЫ STEM ТЕХНОЛОГИЯСЫН ҚОЛДАНУ	114
<i>Гулсим Иманбаева</i>	
ПОЛНАРЛЫҚ САНДАР ҚҰРЫЛЫМЫ	117